Svenska kyrkan

PROTOKOLL	PROTOKOLL NR
Biskopsmötet	6/2017
ORT	DATUM FÖR MÖTET
Härnösand	2017-10-25--26

NÄRVARANDE

Ärkebiskop Antje Jackelén, ordf
biskoparna Ragnar Persenius, Uppsala
Hans Stiglund, Luleå
Eva Brunne, Stockholm
Martin Modéus, Linköping
Sven-Bernhard Fast, Visby
Per Eckerdal, Göteborg
Åke Bonnier, Skara
Johan Tyrberg, Lund, 132 § - 141 §
Eva Nordung Byström, Härnösand
Johan Dalman, Strängnäs
Mikael Mogren, Västerås
Sören Dalevi, Karlstad

Biskop Fredrik Modéus hade anmält förhinder.

FÖREDRAGANDE

Generalsekreterare Helén Ottosson Lovén (135 § - 141 §)
T.f. utvecklingschef Gunilla Hallonsten (135 § - 141 §)
T.f. kommunikationschef Ing-Marie Olofsdotter Nilsson (139 §)

SEKRETERARE

Lena Bohman
Sven-Erik Fjellström

§ 123

Sammanträdet öppnas

Biskop Eva Nordung Byström hälsade välkommen till Härnösand och till biskopsgården.

Ärkebiskopen öppnade biskopsmötet och överlämnade till biskop Johan Dalman, som inledde mötet med psalm 228 och introduktion till ett bibelsamtal över Hebr. 11:29-33.

§ 124

Föredragningslista

Följande tilläggsärenden nämndes:

a) **Reformationsåret 2017**
Bordet – en sinnebild av reformationen

b) **Kyrkans böcker**
Revision av processen i kyrkohandboksarbetet

c) **Information**
Tidskriften Korsväg

d) **Ärkebiskopens fastebok**
Fasteboken 2019

e) **Kyrkornas Världsråd**
50 år efter Uppsala -68

f) **Internationella rådet**
Varumärket för den internationella verksamheten

§ 125

Ärkebiskopen informerade om det senaste beslutet angående projektet Bordet – en sinnebild av reformationen, då kyrkorådet i Uppsala pastorat beslutade att inte ta emot en gåva i form av ett permanent konstverk, benämnt Bordet och ordet, som minnesmärke med anledning av reformationsåret.

Reformationsåret 2017
Bordet – en sinnebild av reformationen
(69 § 2017)

§ 126

Kyrkomötets revisorer beslutade i januari att genomföra en revision av processen i kyrkohandboksarbetet. Ärkebiskopen kunde meddela att revisionsrapporten, enligt uppgift från revisionens ordförande, kommer att lämnas i november.

Kyrkans böcker
Revision av processen i kyrkohandboksarbetet

§ 127

Biskop Per Eckerdal informerade om att Göteborgs stift och Karlstads stift kommer att samverka kring Tidskriften Korsväg, som tidigare varit en produkt av och för Göteborgs stift.

Information
Tidskriften Korsväg

§ 128

Vid det senaste biskopsmötet väcktes en fråga om vad Svenska kyrkan gör och kan göra i flyktingfrågan, främst kring anhöriginvandring. Ett faktaunderlag som sammanställts av ansvarig handläggare på kyrkokansliet presenterades.

Biskoparna samtalade om ärendet och konstaterade att det finns god hjälp att få från kyrkokansliet för den som vill yttra sig eller på annat sätt agera i dessa frågor.

Flyktingfrågor
Anhöriginvandring
(120 § 2017)

§ 129

Biskopsmötet beslutade

att till kyrkomötet nominera biskop Fredrik Modéus som ärkebiskopens ersättare i kyrkostyrelsen

Biskopstjänsten
Biskoparnas uppdrag i skilda organ

att utse biskop Åke Bonnier till biskopsmötets kontaktbiskop till Focolarerörelsen.

§ 130

Prästtjänsten
Präster i Stödstyrkan

MSB, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, ansvarar för Stödstyrkan som på Utrikesdepartementets begäran kallas till tjänstgöring. Stödstyrkan bildades efter tsunamikatastrofen som en del i den förstärkta svenska krisberedskapen. Uppdraget är att stödja utlandsmyndigheten i händelser då många svenskar eller personer med anknytning till Sverige drabbas.

I Stödstyrkan ingår personal från myndigheterna UD, MSB, Socialstyrelsen och Polisen samt från Svenska kyrkan, Röda Korset och Rädda Barnen. Personal från dessa tre organisationer anställs av MSB såväl vid insats som under utbildningstillfällen som MSB ansvarar för.

Svenska kyrkan har ett avtal med MSB som innebär en förpliktelse att rekrytera präster till Stödstyrkan. Antalet är inte definierat men målsättningen är, utifrån den planering av insatsarbetet som gäller idag, att det ska finnas 18 präster i Stödstyrkan.

Biskoparna samtalade om informationen och påtalade att till uppdrag som präst i Stödstyrkan bör inte kyrkoherdar rekryteras.

§ 131

Information
Ärkebiskopens möten

Ärkebiskopen informerade om möten hon haft sedan biskopsmötets senaste sammanträde.

§ 132

Biskopsbrev
Biskopsbrev om nattvarden
(97 §, 124 §, 145 § 2014, 13 §, 31 § 2017)

Biskoparna Martin Modéus och Åke Bonnier presenterade ett reviderat underlag till biskopsbrev om nattvarden efter de synpunkter som lämnats in från biskopskollegiet före sommaren.

Texten bearbetades i seminarieform och synpunkter för fortsatt bearbetning samlades in.

§ 133

Undervisningsfrågor
Pedagogiken i de kyrkliga tjänsterna
(jfr 116 § 2017)

Till det senaste biskopsmötet hade biskop Sören Dalevi väckt en fråga om församlingspedagogutbildningen. Samtalet utmynnade i att biskoparna önskade ett underlag för ett fördjupat samtal om kyrkans pedagogik och tanken väcktes om ett biskopsbrev kring dessa frågor.
Ett sådant underlag presenterades nu.

På kyrkokansliet har Maria Södling fått uppdraget att leda processen för ett systematiskt och sammanhållet program för undervisning och lärande. Vikten av att kunna samverka med biskopsmötet i dessa frågor har uttryckts.

Stiften har också tillskrivits med önskan om möten där dels satsningen Dela tro, dela liv får sin avrundning, dels synpunkter för det nya programmet inhämtas. För närvarande förbereds ett förslag till ändring i kyrkoordningen för att stärka undervisning och lärande i Svenska kyrkans arbete.

Biskoparna samtalade om underlaget för ett biskopsbrev om undervisning och lärande och uttryckte samfällt sin vilja att ett sådant brev kommer till stånd.

Biskopsmötet beslutade

att uppdra åt biskoparna Sören Dalevi och Eva Nordung Byström att ansvara för det fortsatta arbetet med ett biskopsbrev om undervisning och lärande.

§ 134

Ärkebiskopens fastebok
Fasteboken 2019

Ärkebiskopens fastebok 2018 skrivs av biskop emerita Caroline Krook. Biskoparna samtalade om vem som skulle kunna tillfrågas om att skriva Fasteboken 2019.

§ 135

Kyrkornas Världsråd
50 år efter Uppsala -68

2018 har det gått 50 år sedan Kyrkornas Världsråds möte i Uppsala 1968. Detta kommer att uppmärksammas i anslutning till att såväl Kyrkornas Världsråds exekutivkommitté som ACT Alliance generalförsamling förläggs till Uppsala under perioden 28 oktober – 7 november 2018.

Den 3-4 november kommer ett särskilt högtidlighållande att äga rum. Detaljer kring planering, ekumeniska gudstjänster och andra gemensamma aktiviteter kommer att delas framöver.

Biskoparna konstaterade att Kyrkornas Världsråds generalförsamling i Uppsala 1968 innebar att den ekumeniska rörelsen öppnade sig för världen, men också att den första ljusbäraren i modern tid placerades i en svensk kyrka med Olof Hellströms "Folkförsoningens träd" i Uppsala domkyrka.

I anslutning till detta nämndes också att Focolarerörelsen kommer till Sigtuna under vecka 45 2018, att Linköpings stift fyller 900 år 2020 och att Västerås stift 2019 uppmärksammar att det är 400 år sedan Johannes Rudbeckius kom som biskop till Västerås.

Biskopsmötet ajournerades till följande dag.

§ 136

Utbildningsfrågor
Påbyggnadsutbildning för kyrkoherdar

Överläggningarna återupptogs efter morgonmässa i Härnösands domkyrka som leddes av biskop Eva Nordung Byström.

Kyrkomötet har beslutat att uppdra till kyrkostyrelsen att i samverkan med stiften pröva frågan om hur en kompletterande påbyggnadsutbildning för

kyrkoherdar kan utformas. Ärendet har beretts av en arbetsgrupp med representation från stiften, biskopsmötet samt kyrkokansliet i samråd med "Ledarforum".

Ett förslag på innehåll och uppläggning för en kompletterande påbyggnadsutbildning för kyrkoherdar presenterades och biskopsmötets synpunkter efterfrågades inför fortsatt behandling i kyrkostyrelsen.

Biskoparna var positiva till den presenterade skrivningen. I samtalet nämndes frågan om när en sådan utbildning är tänkt att genomgås, som nybliven kyrkoherde eller efter några år i tjänsten. Det finns anledning att reflektera vidare kring vilka delar som i första hand ska vara föremål för utbildning respektive bearbetas i arbetshandledning. Biskoparna poängterade teologins plats i utbildningen, i relation till organisationsteori till exempel kyrkosyn och församlingssyn. Slutligen konstaterades att det är viktigt att ta vara på de utbildningar som redan finns och möjligheter till samarbeten.

§ 137

Ekumenik
Kyrkohandbok för Equmeniakyrkans församlingar

Svenska kyrkan har erbjudits möjligheten att yttra sig över *Kyrkohandbok för Equmeniakyrkans församlingar*, en provutgåva i processen att anta en kyrkohandbok som är gemensam för hela samfundet.

Kyrkohandboken präglas av Equmeniakyrkans andliga rötter och teologiska bredd. I den medföljande skrivelsen till kyrkohandboken framgår att denna också har som mål att vara ekumenisk.

Ett förslag till yttrande från Svenska kyrkan presenterades.

Biskopsmötet beslutade

att bifalla att Svenska kyrkans yttrande över *Kyrkohandbok för Equmeniakyrkans församlingar* avges.

§ 138

Reformationsåret 2017
Reformationshelgen 28-29 oktober

En PM om den kommande reformationshelgen 28-29 oktober förelåg inför biskopsmötet. Ett antal praktiska frågor kommenterades.

Biskoparna informerade från planeringarna av stiftens gudstjänster den 31 oktober och konstaterade att det blir angeläget att få utvärdera firandet vid kommande biskopsmöte.

§ 139

Kyrkostyrelsen
Generalsekreterarens rapport

Generalsekreterare Helén Ottosson Lovén och t.f. utvecklingschef Gunilla Hallonsten informerade om den aktuella situationen i Israel, där en upptrappning sker kring beslut om nya bosättningar och ett förslag som innebär att kartan över Jerusalem ritas om.

Biskopsmötet tog emot informationen och biföll förslaget om att kontakta Kyrkornas Världsråd, Lutherska världsförbundet och Vatikanen med anledning av detta.

§ 140

Kommunikations-frågor
Svenska kyrkans kommunikation – möjligheter och utmaningar

T.f. kommunikationschef Ing-Marie Olofsdotter Nilsson, som det senaste året uppehållit tjänsten som kommunikationschef på kyrkokansliet, var inbjuden för att presentera sina tankar om Svenska kyrkans kommunikation, möjligheter och utmaningar.

Inledningsvis konstaterades att kommunikation är centralt i vår kyrka och att förutsättningarna för att kommunicera förändras i snabb takt. Det handlar om att nå ut med det som är kärnan i kyrkan, inte om kanalerna. För detta krävs att de andliga ledarna samverkar med de som har kommunikation som sin profession.

Erfarenheter från höstens kyrkoval presenterades (se bilaga).

I samtalet nämndes bland annat

- den broschyr som sändes tillsammans med röstkortet, vilket var en innovation som kan förfinas än mer,
- sociala medier och behovet av stöd för att delta i de sammanhangen,
- vikten av att se människor som bärare/medvandrare i kyrkans uppdrag, inte brukare,
- att det handlar om att arbeta för kännedom om kyrkan och om hur relevant Svenska kyrkan är.

§ 141

Vigningstjänsten
Rekrytering av finsktalande präster och diakoner

Tillgången på sverigefinska diakoner och präster är bristfällig i Svenska kyrkan idag, samtidigt som det i Finland finns många personer med en teologie magister examen som inte får någon tjänst i den Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland och därmed inte heller kan vigas enligt deras ordning.

Biskoparna delade sina erfarenheter och var överens om värdet av att finna en form för samverkan med den Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland kring denna fråga.

Biskopsmötet beslutade

att utse biskoparna Johan Dalman och Mikael Mogren att ingå i en arbetsgrupp tillsammans med rektor Anne-Louise Eriksson med uppdrag att bereda frågan vidare.

§ 142

Internationella rådet

Generalsekreteraren informerade om att det pågår ett samtal om varumärket för den internationella verksamheten. Bakgrunden är den svaga kunskapen om verksamheten och de minskade insamlingsresultaten.

Kyrkostyrelsens arbetsutskott har gett ett uppdrag att arbeta med frågan och det internationella rådet har en nyckelfunktion i detta.

Varumärket för den internationella verksamheten

§ 143

Meddelanden

a) Biskopsmötets kommande sammanträden

b) Bordlagda eller anmälda ärenden

En fråga ställdes om Teologiska kommittén. Biskoparna konstaterade att det är angeläget att biskopsmötet regelbundet får rapporter från kommitténs arbete.

§ 144

Biskoparna samtalade om några ärenden som är aktuella för beslut i kyrkomötets andra session 20-23 november.

Kyrkomötet
Samtal om kyrkomötets ärenden

§ 145

Ärkebiskopen tackade biskop Eva Nordung Byström för värdskapet och avslutade biskopsmötets överläggningar.

Avslutning

Vid protokollet

Lena Bohman

Justeras

Sven-Erik Fjellström

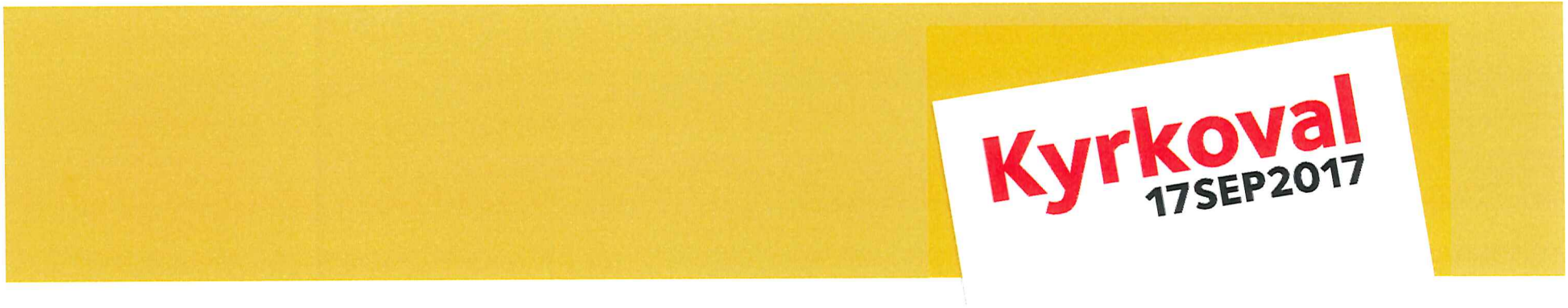
Antje Jackelén, ärkebiskop, ordförande

Kyrkovalet

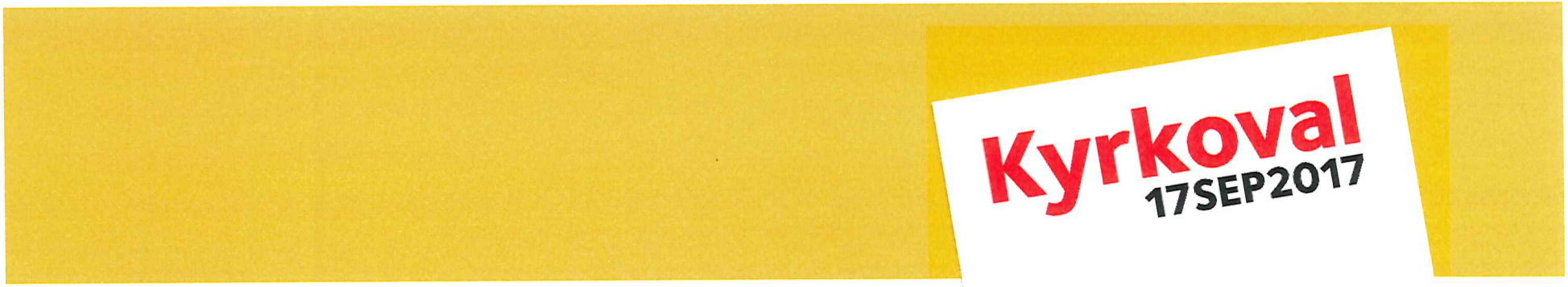
Vilka skulle vi nå fram till?

- De som arrangerade valet
- De som ställde upp i valet
- De som skulle rösta i valet

En stor kommunikativ utmaning

- 29 467 kandidater
- 849 nomineringsgrupper
- 5,2 miljoner röstberättigade
- 90 miljoner valsedlar

Information till valorganisationen

- Nyhetsbrev
- Valwebben på intranätet
- Telefon och mailkontakt

Kyrkoval
17SEP2017

Allmän information + verktyg för församlingar

- ”Öppet för alla”
- Verktygslådan
- Visuell identitet
- Röstkort
- Externwebb
- Sociala medier

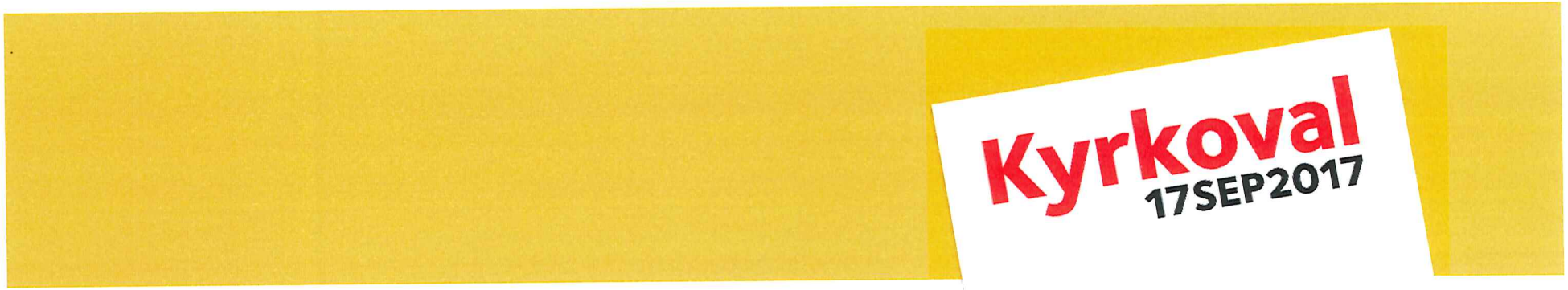
- Original & underlag
- Filmer
- Valtidningen
- Profilprodukter
- Infomaterial
- Artiklar & bilder

Mål för extern kommunikation

- 75 % av röstberättigade ska uppge att de har kännedom om att det är kyrkoval. 96%

- 100 % av de som bestämt sig för att rösta ska uppge att de har haft kännedom om hur, när och var de kan rösta. 95%

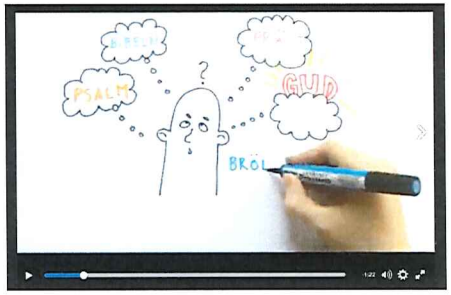
Extern kommunikation

- Webben, nya funktioner
- Gemensam kampanj
- Facebook
- Valservice
- Lokala initiativ

320px x 568px (iPhone 5)

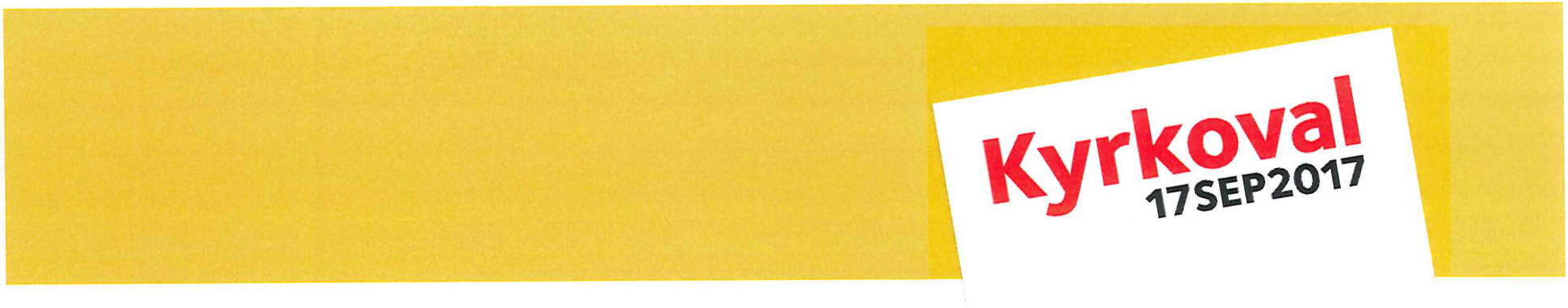

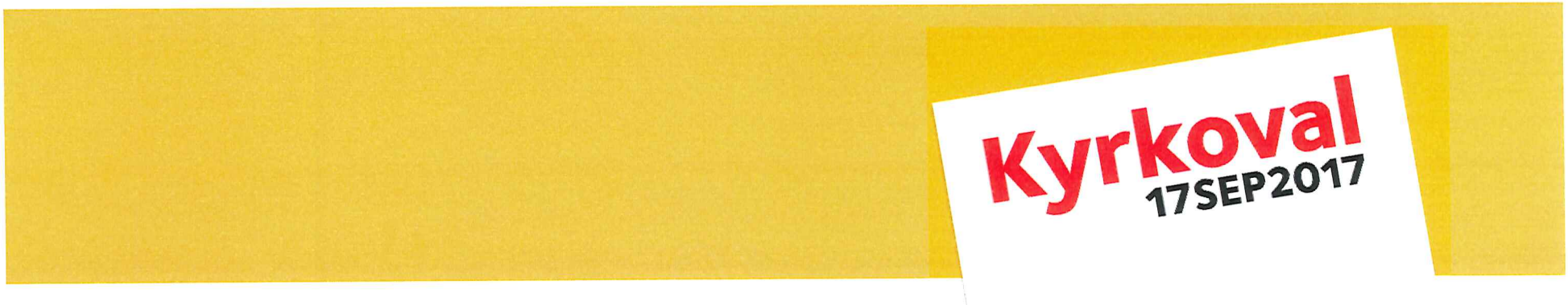
Press (preliminärt resultat)

- **8769** artiklar/inslag 1/8 – 22/9
- Av dessa är ca 600 artiklar att betrakta som redaktionellt åsiktsmaterial
- 11-17/9 = 3793 artiklar
- 18-24/9 =1838 artiklar

Inslag i sociala medier

- Tre satsningar på Facebook: en quiz, film om kyrkovalet och film om en sorgegrupp
- Totalt nådde inläggen (räckvidd) drygt en miljon unika personer
- Sammanlagt gav inslagen 309 978 reaktioner

Framgångsfaktorer

- Samarbete över hela landet
- Möjlighet till lokal anpassning
- Verktyg och innehåll att använda
- Insatser som kompletterade varandra
- Samordnat under en tidsperiod
- Tips, idéer och material som delades
- Många röster om samma fråga

Kyrkoval
17SEP2017

ca 984 680
valdeltagare
8769
artiklar
682
nomineringsgrupper
Kännedom
96%
19,08%
valdeltagande
29 467
kandidater
Kyrkoval
17SEP2017